

I. ĐẶT VẤN ĐỀ:

1. Tính cấp thiết để tiến hành sáng kiến:

Giao tiếp và hợp tác là một trong những năng lực quan trọng đối với mỗi công dân trong thế kỉ 21. Trong Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể 2018, năng lực giao tiếp và hợp tác là một trong nhóm năng lực chung cần phải hình thành và phát triển cho học sinh. Đây là nhóm năng lực cốt lõi, năng lực đặc biệt quan trọng cần có ở học sinh, giúp học sinh có khả năng thích ứng, hội nhập và qua đó phát triển năng lực bản thân. Năng lực giao tiếp và hợp tác được hình thành, phát triển qua các cấp học và các môn học, trong đó có môn Mỹ thuật. Chương trình giáo dục phổ thông môn mỹ thuật tiểu học của Bộ GD-ĐT (2018) đã xác định mục tiêu hình thành và phát triển học sinh năng lực mỹ thuật thông qua các hoạt động trải nghiệm; biết thể hiện cảm xúc, trí tưởng tượng về thế giới xung quanh, từ đó hình thành năng lực giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo; bước đầu làm quen, tìm hiểu và cảm nhận vẻ đẹp của sản phẩm, tác phẩm nghệ thuật, hình thành năng lực tự chủ và tự học; góp phần hình thành các phẩm chất yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm. Do vậy, trong dạy học môn mỹ thuật tiểu học, việc hình thành và phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác cho HS có vai trò rất quan trọng và cần thiết.

Là giáo viên dạy bộ môn mỹ thuật qua thực tế trực tiếp giảng dạy, tôi nhận thấy với chương trình giáo dục môn mỹ thuật mới việc tổ chức lớp học phần lớn thông qua hoạt động hợp tác theo phương châm: Lấy người học làm trung tâm, khuyến khích sự tương tác, kích thích tư duy sáng tạo, kích thích phát triển nhận thức thông qua hoạt động thực tế mà các em được trải nghiệm. Hình thành và phát triển nhóm năng lực này về bản chất là phát triển khả năng làm việc nhóm, khả năng tổ chức, quản lí, giao tiếp, tương tác và làm chủ các mối quan hệ. Việc nghiên cứu năng lực giao tiếp và hợp tác là hoạt động quan trọng để thúc đẩy phát triển năng lực này.

Đối với học sinh Tiểu học, đặc biệt là các lớp đầu cấp, các em vẫn chưa ý thức nhiều về việc học, nhiều em vẫn thích chơi hơn thích học. Giờ học mà các em vừa được chơi vừa được học, vừa học vừa được chơi sẽ tạo hứng thú học tập để các em tiếp thu hiệu quả bài học tốt và những tiết học như vậy hoạt động nhóm đóng vai trò quan trọng.

Một tiết dạy mỹ thuật thành công không chỉ dựa vào phương pháp dạy mà còn phụ thuộc vào hình thức tổ chức tiết học, cụ thể là hoạt động theo giao tiếp và hợp tác nhóm. Khi hoạt động theo nhóm là khi mà người giáo viên hướng học sinh trở thành những người chủ động giải quyết vấn đề trong quá trình học

tập, tạo điều kiện cho học sinh sáng tạo, tiến tạo, hình ảnh hóa và giao tiếp thông qua môn học mỹ thuật một cách tự nhiên.

Chính vì lẽ đó khi giảng dạy mỹ thuật giáo viên phải biết được đặc tính riêng của từng lứa tuổi, hiểu được những ham mê của các em để làm sao tổ chức nhóm thích hợp, chọn thời điểm thích hợp, tạo lòng ghép vào nội dung từng tiết học sẽ có hiệu quả như mong muốn. Học sinh được học tập, giao tiếp, trao đổi, tranh luận với nhau, chia sẻ và tự phản ánh, đưa ra những ý kiến cá nhân góp ý cùng tập thể sẽ tạo cho các em kỹ năng sống tốt hơn trong cuộc sống hằng ngày. Qua đó rèn cho các em bước đầu là những cá nhân, tự tin, tự chủ, tự khám phá, giúp các em thấy vui hơn, hứng thú hơn trong học tập tạo cho các em cảm giác được gắn kết, được chia sẻ, yêu thương và hạnh phúc hơn. Bước đầu rèn cho các em trở thành những công dân tốt có hữu ích cho xã hội hiện đại ngày nay.

Vào đầu năm học 2023-2024 tôi đã làm phiếu khảo sát, thăm dò ý kiến học sinh:

KHỐI LỚP	SỐ HS THAM GIA KHẢO SÁT	HS THÍCH THAM GIA HOẠT ĐỘNG GIAO TIẾP, HỢP TÁC TRONG HỌC TẬP		HS KHÔNG THÍCH HOẠT ĐỘNG GIAO TIẾP VÀ HỢP TÁC TRONG HỌC TẬP	
		SL	%	SL	%
4	187	171	91,5 %	16	8,5 %
5	202	188	93,0%	14	7,0 %
Cộng	389	359	92,2%	30	7,8%

Qua khảo sát ta thấy HS tiểu học rất thích học tập giao tiếp và hợp tác theo nhóm, vì vậy người giáo viên cần có phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác của HS có hiệu quả. Dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác là một chiến lược dạy học có nhiều ưu điểm, nếu phát huy và tổ chức tốt có thể giúp học sinh tích cực hơn, trách nhiệm hơn cũng như phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác, cho các em. Tuy nhiên, hiện nay việc dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác môn mỹ thuật ở tiểu học vẫn còn chưa được quan tâm đúng mức do đó việc thực hiện dạy học hợp tác chưa đạt hiệu quả cao.

Chính vì vậy, đòi hỏi người giáo viên phải tiếp thu những đổi mới phương pháp và có sự đầu tư thật tốt nhằm nâng cao chất lượng dạy và học các môn nói chung cũng như môn mỹ thuật nói riêng. Với những nỗ lực của bản thân, tôi đã đi sâu vào tìm hiểu và đề ra ***“Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác của học sinh trong môn mỹ thuật tiểu học.”*** để góp phần nâng

cao chất lượng dạy và học của môn mỹ thuật tiểu học theo chương trình giáo dục phổ thông mới.

2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến:

- Góp phần đổi mới phương pháp dạy học phân môn mỹ thuật ở Tiểu học theo chương trình giáo dục phổ thông mới môn mỹ thuật.

- Rèn luyện và phát triển các năng lực giao tiếp và hợp tác cũng như bồi dưỡng các phẩm chất cho học sinh tiểu học.

- Phát hiện bồi dưỡng học sinh có năng lực thẩm mỹ.

- Sáng kiến giúp cho học sinh có hứng thú và yêu thích học môn mỹ thuật hơn nhằm nâng cao chất lượng giáo dục thẩm mỹ trong nhà trường.

3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

- Thời gian áp dụng sáng kiến năm học 2023-2024.

- Đề tài này có thể áp dụng phổ biến cho giáo viên chuyên trách môn mỹ thuật trong trường và có thể làm tài liệu tham khảo để trao đổi kinh nghiệm giữa các đồng nghiệp có nhu cầu.

- Đối tượng nghiên cứu: Học sinh tiểu học.

II . NỘI DUNG SÁNG KIẾN.

1. Hiện trạng của vấn đề :

- Mặc dù chương trình giáo dục phổ thông mới môn mỹ thuật đã được triển khai được 4 năm (từ năm học 2020-2021) nhưng cho đến nay khi triển khai vẫn còn khá nhiều điểm giáo viên băn khoăn, lúng túng, không biết thực hiện như thế nào cho đúng tinh thần đổi mới, cho đạt hiệu quả? Qua các đợt tập huấn và dự giờ thực tế, có thể nói hình thức tổ chức phương pháp dạy học mới này còn quá mơ hồ đối với đại đa số giáo viên chuyên trách. Ngoài vấn đề thay đổi nội dung phân phối chương trình, sự thay đổi hình thức tổ chức lớp học phần lớn được thông qua hoạt động giao tiếp và hợp tác nhóm là một trong những vấn đề trọng tâm khiến giáo viên không tránh được những khó khăn, vướng mắc.

- Trường tiểu học Tân Hồng nơi tôi công tác nằm trên địa phương vùng nông thôn xa trung tâm nên học sinh chủ yếu là con em nông dân, đời sống còn nhiều khó khăn, các em chưa được tham gia bất kỳ một câu lạc bộ mỹ thuật nào , hoặc chưa có câu lạc bộ nào cho các em vui chơi trong dịp hè, trong ngày nghỉ, học sinh giao tiếp chủ yếu theo hình thức bắt chước, kỹ năng phụ thuộc hẳn vào nhà trường, gia đình, môi trường giao tiếp bị hạn hẹp chính là nguyên nhân lớn nhất của sự hình thành nên năng lực giao tiếp và hợp tác còn hạn chế. Nhiều em chưa biết giao tiếp và hợp tác, chưa biết thảo luận, phân công các công việc, có nhiều em có tính rụt rè, nhút nhát, ngại giao tiếp, làm việc cùng nhau chưa

hiệu quả, một số học sinh không có năng khiếu cho rằng môn này học khó và thiếu tự tin trong học tập môn mỹ thuật.

- Các hình thức tổ chức hoạt động dạy học môn mỹ thuật cũ còn có hạn chế:

+ Giáo viên còn quen với phương pháp giảng dạy cũ truyền đạt kiến thức một chiều giáo viên truyền đạt là chủ yếu, học sinh chưa có tính chủ động tìm hiểu bài học còn phụ thuộc phần lớn vào giáo viên, giờ học thiếu tương tác giữa người dạy với người học và người học với nhau, dẫn đến hạn chế về việc phát triển các kỹ năng vốn có của học sinh, làm học sinh mất tự tin, học sinh thụ động tiếp thu kiến thức, giờ dạy dễ đơn điệu, buồn tẻ; do đó kỹ năng ứng dụng vào đời sống thực tế giao tiếp và hợp tác bị hạn chế

+ Tổ chức dạy học cho học sinh tham gia hoạt động học tập môn mỹ thuật theo nhóm các đối tượng chơi thân nhau có cùng sở thích cùng mối quan tâm. Cách làm này có nhược điểm dễ tạo ra sự tách biệt giữa các nhóm trong lớp. Học sinh sẽ khó khăn khi giao tiếp và hợp tác với các học sinh khác.

+ Tổ chức cho học sinh hoạt động học tập theo nhóm lâu dài. Cách làm này có nhược điểm sau khi học sinh quen nhóm, để lập lại nhóm mới HS sẽ khó khăn trong giao tiếp và hợp tác với nhóm mới.

+ Tổ chức học tập phân chia theo năng lực học tập khác nhau. Cách làm này dẫn đến nhóm học tập cảm thấy bị phân chia thành học sinh thành thông minh và học sinh kém.

+ Phương pháp tổ chức phân chia theo các dạng học tập. Cách tổ chức dạy học này có nhược điểm: HS chỉ học những gì mình thích và bỏ qua những nội dung khác.

Tình hình thực tế trước khi thực hiện:

- Khảo sát đầu năm:

KHỐI	TSHS	HS BIẾT THAM GIA GIAO TIẾP VÀ HỢP TÁC TRONG HỌC TẬP		HS CHƯA BIẾT THAM GIA GIAO TIẾP VÀ HỢP TÁC TRONG HỌC TẬP	
		SL	%	SL	%
4	187	106	57 %	81	43 %
5	202	122	60,3 %	80	39,7 %
Cộng	389	228	59 %	161	41 %

2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề

2.1. Các khái niệm cơ bản

- **Khái niệm về năng lực giao tiếp:** Là khả năng sử dụng phương tiện ngôn ngữ nói hoặc ngôn ngữ cơ thể để diễn đạt suy nghĩ, ý kiến, cảm nhận một cách rõ ràng và thuyết phục; đồng thời thúc đẩy được giao tiếp hai chiều.

- **Khái niệm về năng lực hợp tác:** Là năng lực của cá nhân khi tham gia hoạt động hợp tác dựa trên sự chia sẻ, trao đổi, hỗ trợ, giúp đỡ, phối hợp với các thành viên nhằm giải quyết hiệu quả nhiệm vụ chung trong một tình huống có ý nghĩa.

- **Khái niệm dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác:** Là cách dạy giúp người học tiếp thu kiến thức qua các hoạt động tương tác đa dạng giữa người học với người học, giữa người dạy với người học, giữa người học và môi trường.

Học giao tiếp và hợp tác là một phương pháp dạy học phức hợp áp dụng cho một nhóm người. Cụ thể ở đây là các em học sinh sao cho các em sẽ học tập, làm việc cùng nhau để cùng nghiên cứu, khảo sát một chủ đề bài học nhằm đạt được kết quả cao nhất trong học tập. Mỗi học sinh sẽ là một thành viên trong nhóm có trách nhiệm riêng của mình.

Bản chất của phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác là giúp cho tất cả học sinh tham gia có thể chủ động đóng góp hoạt động, trí tuệ của mình vào quá trình học tập vì mục tiêu chung của cả nhóm, tạo cơ hội cho mỗi học sinh chia sẻ những kinh nghiệm, kiến thức và ý kiến của bản thân trong việc giải quyết các vấn đề có liên quan đến nội dung chủ đề của bài học mà giáo viên đưa ra.

2.2. Một số hình thức và phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác môn mỹ thuật tiểu học.

Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác gồm có nhiều hình thức áp dụng. Cụ thể bao gồm:

- Phương pháp dạy học môn mỹ thuật theo hình thức thảo luận nhóm: Đây là cách thức giải quyết vấn đề hay làm sáng tỏ một nội dung, một chủ đề bài học môn Mỹ thuật cần tranh luận bằng cách trao đổi, thảo luận ý kiến, trao đổi ý tưởng và bàn bạc giữa các thành viên trong nhóm về kiến thức bài học trong môn mỹ thuật để đi đến thống nhất kiến thức bài học về tìm hình ảnh, vật liệu, cách thức thực hiện tạo ra sản phẩm mỹ thuật chung của nhóm.

- Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác môn mỹ thuật theo hình thức hoạt động nhóm: Đây là cách chia sẻ kinh nghiệm thẩm mỹ, đóng góp ý tưởng sáng tạo và chung sức giải quyết một vấn đề, các thành viên trong nhóm thực

hiện nhiệm vụ của mình được phân công khi giáo viên giao cho nhóm thông qua các hoạt động cụ thể.

- Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác theo dạng hội thảo: Là hình thức thảo luận nhóm mang tính chất nâng cao hơn. Vấn đề, chủ đề trong hình thức này thường phức tạp, chưa có những ý kiến rõ ràng nên cần có sự đóng góp, tranh luận từ tập thể các thành viên tham gia đóng góp nhằm tìm ra hướng giải quyết vấn đề đặt ra.

- Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác môn mỹ thuật theo hình thức dự án: Học sinh tham gia trong nhóm sẽ phải hoàn thành nhiệm vụ phức tạp hơn gắn với thực tiễn, biết kết hợp với lý thuyết và thực hành, biết tự lập kế hoạch cũng như phải thực hiện và đánh giá kết quả. Hình thức học này chủ yếu hoạt động theo nhóm để học sinh làm dự án, sau khi hoàn thành dự án kết quả của dự án sẽ được trình bày và giới thiệu.

- Phương pháp dạy môn mỹ thuật theo hình thức tổ chức trò chơi: Sử dụng trò chơi học tập để hình thành kiến thức, kỹ năng mới hoặc củng cố kiến thức, kỹ năng đã học. Phương pháp này gây được hứng thú học tập cho học sinh, tạo không khí vui tươi trong giờ học, giúp giờ học môn mỹ thuật đạt hiệu quả cao.

2.3. Cách thành lập nhóm cho phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác.

Học tập theo nhóm đóng vai trò quan trọng trong phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác. Các nhóm học tập có thể được thành lập dựa trên nhiều tiêu chí khác nhau, chứ không chỉ áp dụng một tiêu chí duy nhất cho cả năm học. Về quy mô sẽ dựa theo nhiệm vụ, nhóm có thể lớn hay nhỏ. Nhưng thông thường, nhóm thường gồm 3 – 6 học sinh.

- Hình thành nhóm theo ngẫu nhiên, tự sắp xếp. Học sinh hình thành nhóm học tập môn mỹ thuật bằng cách theo điểm số, gắn thẻ, bốc thăm, sắp xếp theo màu sắc. Cách làm này đảm bảo các nhóm luôn luôn mới mẻ, đảm bảo tất cả học sinh đều có thể học tập chung nhóm với tất cả học sinh khác.

- Nhóm ghép hình. Học sinh ghép một hình ảnh hay một bức tranh theo chủ đề bài học Mỹ thuật để tạo thành nhóm. Cách tổ chức dạy học này tạo cho học sinh được vui chơi, không gây ra sự đối kháng nhau.

- Hình thành nhóm với những đặc điểm chung. Các học sinh cùng xóm, gần nhà nhau tạo thành nhóm. Hình thức này thuận tiện cho học sinh được trao đổi bài, giao tiếp hợp tác với nhau khi tạo các dự án sản phẩm mỹ thuật ở nhà.

- Nhóm gồm những học sinh giỏi với học sinh còn hạn chế để thuận tiện hỗ trợ hơn. Những học sinh giỏi trong lớp cùng giao tiếp và hợp tác, luyện tập với những học sinh còn hạn chế để đảm nhận nhiệm vụ người hướng dẫn. Phương

pháp tổ chức dạy học này có ưu điểm tất cả đều được lợi. Những học sinh giỏi đảm nhận trách nhiệm, những học sinh còn hạn chế được giúp đỡ.

- Nhóm hình thành theo năng lực học tập khác nhau: Học sinh xác định được mục đích học tập của mình, Biết lựa chọn nhiệm vụ phù hợp với năng lực của mình.

2.4. Các bước thực hiện phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác

Khi dùng phương pháp dạy học này, lớp học sẽ được chia thành nhiều nhóm. Tiêu chí phân chia nhóm sẽ phụ thuộc vào yêu cầu của chủ đề học tập, vào mục đích sư phạm. Thời gian hoạt động học hợp tác thường là một tiết học, một buổi học hay một phần của tiết học. Sau đó, các nhóm sẽ tiến hành phương pháp dạy học hợp tác theo các bước sau:

Bước 1: Tiến hành làm việc chung cho cả lớp

- Giáo viên giới thiệu chủ đề bài học môn Mỹ thuật và xác định nhiệm vụ học sinh cần đạt được.

- Tổ chức hình thành các nhóm, quy định thời gian cụ thể, giao nhiệm vụ cho từng nhóm và phân công vị trí cụ thể cho mỗi nhóm.

- Có thể hướng dẫn các nhóm cách làm việc, thảo luận ra sao.

Bước 2: Tiến hành làm việc theo từng nhóm riêng

- Xây dựng kế hoạch làm việc trong một chủ đề bài học môn mỹ thuật.

- Đưa ra quy tắc làm việc.

- Phân công công việc cho từng bạn trong nhóm với nhiệm vụ riêng.

- Thảo luận, trao đổi ý kiến trong nhóm.

- Cách thức trình bày kết quả làm việc nhóm.

Bước 3: Thảo luận, trình bày kết quả trước cả lớp

- Trình bày kết quả thảo luận nhóm, chia sẻ giới thiệu sản phẩm mỹ thuật của nhóm.

- Các nhóm khác lắng nghe, quan sát cũng như bình luận, chất vấn và bổ sung ý kiến với nhóm đang trình bày.

- Giáo viên nhận xét, tổng kết và đưa ra những gợi ý bổ sung cho các nhóm để sản phẩm mỹ thuật hoàn thiện hơn.

Bước 4: Đánh giá năng lực của học sinh sau quá trình dạy học.

Xác nhận học sinh đạt hay không mục tiêu từng nội dung, chủ đề bài học môn mỹ thuật dựa vào các kết quả, chứng cứ cụ thể, rõ ràng; vừa căn cứ vào thái độ học tập, sự tiến bộ học tập của học sinh để điều chỉnh cải thiện kịp thời hoạt động dạy của giáo viên, hoạt động học của học sinh; Góp ý và kiến nghị với cấp trên về chất lượng chương trình, sách giáo khoa, cách tổ chức thực hiện kế

hoạch giáo dục nhằm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục môn mỹ thuật cấp Tiểu học.

2.5. Những điều cần lưu ý khi dùng phương pháp dạy học hợp tác

Khi sử dụng phương pháp dạy học hợp tác, cần lưu ý một số điều sau đây:

- Giáo viên cần trang bị cho học sinh những vốn kiến thức về các yếu tố thị giác tạo hình bao như: Chấm, đường nét, hình mảng, khối, không gian, ánh sáng, màu sắc, đậm nhạt, chất cảm. Các nguyên lý tạo hình như: Cân bằng, tương phản, lặp lại, nhịp điệu, nhấn mạnh, chuyển động, tỉ lệ, hài hòa.

- Có quy định và giới hạn rõ về thời gian thảo luận nhóm và trình bày kết quả thảo luận.

- Mỗi nhóm có thể bầu ra bạn trưởng nhóm nếu cần thiết. Trưởng nhóm có thể do các bạn trong nhóm thay phiên nhau đảm nhiệm. Việc phân công cho từng thành viên thực hiện phần công việc được giao sẽ do các trưởng nhóm đảm nhiệm

- Có thể dùng lời, bằng tiểu phẩm, bằng tranh vẽ hay văn bản viết trên giấy to để trình bày kết quả thảo luận nhóm. Công việc trình bày có thể giao cho một bạn trong nhóm đảm nhiệm hoặc có thể gồm nhiều bạn cùng trình bày theo cách mỗi người nói về một đoạn lần lượt nối tiếp nhau.

- Tạo điều kiện đánh giá chéo giữa các nhóm hay cả lớp cùng đánh giá.

- Kết quả chung của cả lớp sẽ là tổng hợp kết quả làm việc của từng nhóm cộng lại. Khi trình bày kết quả của mỗi nhóm riêng, có thể cử ra một bạn đại diện hoặc mỗi thành viên sẽ trình bày một phần nếu chủ đề thảo luận phức tạp.

- Trong khi nhóm làm việc, học sinh có thể làm theo hình thức cá nhân hoặc hoạt động nhóm tương ứng với nhiệm vụ thảo luận sao cho linh hoạt chứ không áp dụng phương pháp dạy học hợp tác một cách hình thức, không mang lại kết quả thực tế. Tránh lạm dụng hoạt động nhóm cũng như phòng tránh suy nghĩ rằng đổi mới phương pháp dạy học là phải sử dụng hoạt động nhóm.

- Khi học sinh thảo luận nhóm, thầy cô phụ trách cần tới các nhóm để lắng nghe, quan sát và gợi ý, giúp đỡ các em khi cần thiết.

2.6. Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác sẽ được áp dụng khi nào?

Trong quá trình dạy và học, phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác thường áp dụng trong những trường hợp sau:

- Khi muốn luyện tập, tìm hiểu về một chủ đề bài học môn mỹ thuật mới hay đi sâu củng cố một chủ đề đã học, người ta thường dùng phương pháp dạy học hợp tác theo nhóm.

- Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác sẽ giúp việc phối hợp của nhiều cá nhân tốt hơn để hoàn thành nhiệm vụ hiệu quả, nhanh chóng hơn.

- Khi dạy học nhóm, ta sẽ áp dụng các câu hỏi kiểm tra như sau:

+ Nhiệm vụ của các nhóm có khác hay giống nhau?

+ Chủ đề bài học môn mỹ thuật đưa ra có phù hợp với phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác không?

+ Mỗi học sinh có đủ kiến thức, điều kiện để học hợp tác chưa?

+ Nhiệm vụ làm việc nhóm sẽ trình bày ra sao?

+ Tổ chức phòng học, kê lại bàn ghế ra sao để tiến hành phương pháp dạy học hợp tác thuận tiện, đạt kết quả.

+ Các nhóm sẽ được chia theo tiêu chí nào?

3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:

Sau khi thực hiện giải pháp tôi thấy chất lượng học tập học năm học 2023-2024 của các em đã được nâng cao rõ rệt hơn so với những năm trước. Sau khi trải nghiệm phương pháp mới và vận dụng hình thức tổ chức hoạt động hợp tác nhóm trong tiết mỹ thuật tôi thấy các em đã hứng thú với môn học và yêu thích môn học hơn và tạo được sản phẩm của nhóm phong phú, đa dạng về hình ảnh màu sắc, chất liệu, sản phẩm mỹ thuật đẹp, sinh động và có chất lượng hơn, kết quả học tập đã được nâng cao rõ rệt hơn so với những năm trước .

Khảo sát cuối năm học 2023-2024:

KHỐ I	TSHS	HS BIẾT THAM GIA HOẠT ĐỘNG GIAO TIẾP VÀ HỢP TÁC		HS CÒN CHẬM KHI THAM GIA HOẠT ĐỘNG GIAO TIẾP VÀ HỢP TÁC		TĂNG SO VỚI ĐẦU NĂM	
		SL	%	SL	%	SL	%
4	187	168	90 %	19	10 %	62	33,1 %
5	202	185	91,5 %	17	8,5%	63	31,1 %
Cộng	389	353	90,7 %	36	9,3%	125	32,1%

Qua theo dõi năm học 2023-2024 tôi nhận thấy các em mạnh dạn hơn trong giao tiếp, tự tin trước đám đông, sôi nổi trong giờ học, một số biện pháp của tôi đưa ra mang lại kết quả khả quan, kỹ năng giao tiếp của các em có sự thay đổi rõ rệt biết và tham gia nhóm tự tin, nhiệt tình, thân thiện hơn với nhau. Một số học sinh giỏi, năng khiếu đã phát huy được vai trò chỉ đạo nhóm nhanh nhẹn, có sự sáng tạo trong các hoạt động ngoại khóa. Các em học sinh không có năng khiếu cũng không còn rụt rè, nhút nhát mất tự tin trong học tập, các em sau

khi được các bạn trong nhóm giúp đỡ đã tham gia nhiệt tình trong các hoạt động học tập, tự tin hơn và yêu thích môn học mỹ thuật hơn.

4. Hiệu quả của sáng kiến

4.1 Hiệu quả về khoa học

Đây là phương pháp học đang được áp dụng rộng rãi vì có tính thực tiễn cao, khắc phục được cách học một chiều thầy cô giảng bài – học sinh ghi chép thụ động trước kia. Cách dạy học hợp tác góp phần nâng cao kết quả học tập của học sinh khá hiệu quả, giúp các em ý thức được sức mạnh của tập thể và làm việc nhóm. Sau đây là những lợi ích của phương pháp dạy học hợp tác mang tới, cụ thể như sau:

- Giúp các học sinh, các thành viên trong nhóm có cơ hội giao tiếp, trao đổi tốt hơn. Từ đó thúc đẩy giao tiếp, mối liên hệ giữa các thành viên với nhau.

- Giúp học sinh có cơ hội trình bày vấn đề của mình cho những thành viên khác cùng biết giúp củng cố cho việc học kiến thức hiệu quả hơn.

- Có thể tham khảo các ý tưởng, ý kiến đóng góp từ những thành viên khác cùng giải quyết vấn đề sẽ hiệu quả hơn, khôn ngoan hơn so với suy nghĩ của một người.

- Từng học sinh được làm việc, học tập cùng với các bạn khác nên sẽ học được các kỹ năng hợp tác, cộng tác tốt với nhau trên nhiều phương diện.

- Từng học sinh có thể nêu lên quan điểm, ý tưởng riêng của mình đóng góp vào công việc chung của cả nhóm cũng như có thể lắng nghe những quan điểm, ý kiến riêng của từng bạn trong nhóm, trong lớp để tham khảo, để lựa chọn. Đồng thời, mỗi em học sinh được bàn bạc, trao đổi các ý kiến khác nhau, có thể là trái ngược, sau đó lựa chọn giải pháp, ý kiến tối ưu sao cho phục vụ tốt nhất nhiệm vụ mà nhóm được giao hoàn thành. Như vậy, kiến thức mà học sinh tiếp nhận được sẽ mang tính khách quan khoa học hơn, hạn chế bớt tính chủ quan, phiến diện của bản thân, đồng thời có thể phát triển tư duy phê phán trong mỗi học sinh.

- Các bạn học sinh có cơ hội chia sẻ những suy nghĩ, thắc mắc cũng như kiến thức, hiểu biết và kinh nghiệm của bản thân một cách tự do, bình đẳng để cùng nhau xây dựng nhận thức và học hỏi những ưu điểm, khắc phục những nhược điểm từ những bạn khác tốt hơn. Khi kiến thức được học từ nhiều ý kiến khác nhau sẽ giúp các em hiểu vấn đề sâu sắc hơn, ghi nhớ tốt và lâu bền hơn. Mỗi em sẽ được học hỏi, giao lưu tương tác giữa các thành viên khác cũng như tham gia trao đổi, thảo luận và trình bày vấn đề được nêu ra. Từ đó, mỗi học sinh tham gia sẽ hào hứng đóng góp ý kiến của bản thân vào sự thành công chung của cả lớp.

- Do tất cả các học sinh tham gia đều có cơ hội bày tỏ ý kiến của mình một cách cởi mở tạo cơ hội tốt cho những học sinh nhút nhát, ít nói trở nên bạo dạn hơn, học hỏi được kỹ năng giao tiếp với các bạn, học được cách trình bày ý kiến từ các bạn khác nên sẽ giúp những học sinh này hòa nhập với nhóm, có hứng thú trong học tập và sinh hoạt nhóm trên lớp cũng như tự tin vào bản thân hơn.

4.2. Hiệu quả về kinh tế.

Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác của học sinh tiểu học trong môn mỹ thuật làm tài liệu tham khảo cho các giáo viên mỹ thuật, giảm thiểu được kinh phí trong việc mua và phụ thuộc vào nguồn tài liệu bài tập bên ngoài cho cả giáo viên và học sinh. Hạn chế bớt kinh phí trong việc mời chuyên gia để bổ túc phần kiến thức. Giảm thiểu thời gian của giáo viên và học sinh trong quá trình giảng dạy và học tập môn mỹ thuật. Hiệu quả lâu dài về mặt kinh tế như nâng cao hiệu suất công việc của giáo viên, giúp học sinh có hứng thú hơn với môn học mỹ thuật nói chung và các môn học khác trong chương trình giáo dục tiểu học.

4.3. Hiệu quả về xã hội.

Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác trong môn mỹ thuật giúp các học sinh nâng cao hơn kiến thức, sự hiểu biết và kinh nghiệm xã hội cho mình từ nhiều ý kiến đóng góp khác nhau của các thành viên khác. Các em cũng rèn luyện được kỹ năng giao tiếp, kỹ năng hợp tác với những bạn khác để cùng nhau phát triển. từ đó rèn cho học sinh những kỹ năng giao tiếp và hợp tác trong đời sống thực tế trong xã hội, nâng cao năng lực thẩm mỹ của mình. Giúp học sinh tích cực tham gia các hoạt động của trường của lớp, Có tinh thần trách nhiệm cao trong các hoạt động cộng đồng. Sáng kiến này có thể là tài liệu tham khảo cho các giáo viên dạy học môn mỹ thuật tiểu học nhằm nâng cao chất lượng giáo dục.

5. .Tính khả thi áp dụng vào thực tiễn công tác của đơn vị, địa phương:

Hiện nay, phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác đang được nhiều nước trong đó có Việt Nam áp dụng để rèn luyện, nâng cao cho học sinh những kỹ năng cần thiết cũng như giúp việc học đạt kết quả tốt hơn. Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác sở hữu nhiều ưu điểm và tính tích cực đem lại cho học sinh một cách học tập hiện đại hơn, khắc phục được những hạn chế của cách học truyền thống. Phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác là cách dạy học sở hữu nhiều tính năng ưu việt phù hợp với tình hình thực tế. Xã Tân Hồng là địa phương đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu được nhiều các cấp ngành quan tâm đến đời sống nhân dân được nâng cao. Trường Tiểu học Tân Hồng đã được trang bị

phòng học môn mỹ thuật riêng biệt, được trang bị cơ sở vật chất tốt, sĩ số lớp học không quá đông rất thuận lợi để áp dụng phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác trong môn mỹ thuật. Với sự đổi mới của chương trình giáo dục hiện nay, phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác đang trở thành xu hướng dạy và học rộng khắp.

6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến.

Thời gian thực hiện từ 10/9/2023 đến 2/5/2024

7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến :

Kinh phí để thực hiện đề tài sáng kiến dự tính 1.500.000 đ (một triệu năm trăm nghìn đồng)

III. NHỮNG KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

- Để học sinh học tốt môn mỹ thuật tiểu học thì nhà nước và ngành giáo dục cần tạo mọi điều kiện tốt hơn như: Trang bị cơ sở vật chất, tài liệu, đồ dùng dạy học đầy đủ để tiện cho việc dạy và học môn mỹ thuật. Thực hiện tốt mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội cùng nhau tham gia giáo dục nói chung và giáo dục môn mỹ thuật nói riêng.

- Cần tăng cường tuyên truyền, khuyến khích cho học sinh và phụ huynh quan tâm hơn nữa đến môn học mỹ thuật, không coi mỹ thuật là môn học phụ.

- Phát động nhiều những cuộc thi về mỹ thuật cho học sinh.

- Tổ chức các câu lạc bộ mỹ thuật giúp học sinh nâng cao năng lực giao tiếp và hợp tác cũng như nâng cao phát triển năng khiếu mỹ thuật của mình.

- Sở giáo dục, phòng giáo dục thường xuyên tổ chức các chuyên đề bồi dưỡng chuyên môn cho tất cả đội ngũ giáo viên trực tiếp giảng dạy môn mỹ thuật tiểu học. Giúp đội ngũ giáo viên nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ và rút ra những kinh nghiệm bổ ích trong quá trình giảng dạy của mình để giúp cho giáo dục môn mỹ thuật nói riêng và chất lượng giáo dục nói chung ngày càng được nâng cao phù hợp với xu thế của thời đại. Qua sáng kiến kinh nghiệm này, tôi rất mong nhận được sự góp ý bổ sung của hội đồng khoa học, các bạn đồng nghiệp để góp phần tốt hơn trong công tác giáo dục môn mỹ thuật Tiểu học .

Tản Hồng, ngày 6 tháng 5 năm 2024.

Người viết

Nguyễn Minh Tiến

MỤC LỤC

I. ĐẶT VẤN ĐỀ:	1
1. Tính cấp thiết để tiến hành sáng kiến:	1
2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến:	3
3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:	3
II . NỘI DUNG SÁNG KIẾN:	3
1. Hiện trạng của vấn đề :	3
2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề	5
2.1. Các khái niệm cơ bản:	5
2.2. Một số hình thức và phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác môn mỹ thuật tiểu học:	5
2.3. Cách thành lập nhóm cho phương pháp dạy học phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác:	6
2.4. Các bước thực hiện phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác:	7
2.5. Những điều cần lưu ý khi dùng phương pháp dạy học hợp tác:	8
2.6. Phương pháp dạy học giao tiếp và hợp tác sẽ được áp dụng khi nào?:	8
3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:	9
4. Hiệu quả sáng kiến:	10
5. Tính khả thi áp dụng vào thực tiễn công tác của đơn vị, địa phương:	11
6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến:	12
7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến :	12
III. NHỮNG KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT:	12
MỘT SỐ MINH CHỨNG CHO ĐỀ TÀI:	

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN BA VÌ
TRƯỜNG TIỂU HỌC TẢN HỒNG**

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**“ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỢP TÁC
CỦA HỌC SINH TRONG MÔN MĨ THUẬT TIỂU HỌC ”.**

Tên tác giả	: Nguyễn Minh Tiến
Đơn vị công tác	: Trường Tiểu học Tản Hồng
Chức vụ	: Giáo viên

Năm học: 2023 - 2024